

Kunnanvaltuusto	§ 43
Kunnanhallitus	§ 62

27.2.2013
18.2.2013

73
105

PORNAISTEN KUNNAN LAUSUNTO KUNTARAKENNELAKILUONNOKSESTA

Khall § 62

Valtionvarainministeriö on pyytänyt kunnilta lausuntoa kuntarakennelakiluonnoksesta 7.3.2013 mennessä yleisesti ja sekä erityisesti lausumaan seuraavista kysymyksistä:

- selvitysvelvollisuudesta, selvitysperusteista (ml. poikkeusperusteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä;
- esityksen sisältämistä määräajoista ja menettelyistä;
- valtioneuvoston toimivallasta päättää kuntajaon muuttamisesta;
- yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä;
- sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti.

Lausunto

Pornaisten kunta toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Yleistä

Kuntarakennelakiluonnoksessa on asetettu laaja, käytännössä kaikkia Suomen kuntia koskeva velvollisuus selvittää kuntien yhdistymistä.

Samanaikaisesti kuntarakennelainsäädännön rinnalla selvitetään metropolialueen hallintoa ja kuntarakennetta, sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta, valtioneuvostonjärjestelmän uudistusta ja kuntalakia. Myös kielilakiin on tulossa joitakin muutoksia.

Jotta eri muutoshankkeet voidaan hallitusti sovittaa yhteen, tulee asiakokonaisuuteen liittyvät lait saattaa päätettäväksi yhtenä kokonaisuutena. Samoin niistä annettavat lausunnot olisi pitänyt saattaa samanaikaisesti lausuttaviksi.

Pornaisten kunnan näkökulmasta lakiluonnoksen merkittävänä puutteena on oikeutus tuottaa ja järjestää palvelut yhteistyössä eri tahojen kanssa. Nyt ainoana vaihtoehtona tarjotaan ns. uusia vahvoja peruskuntia. Yhteistyönä on pystytty tuottamaan palvelut kustannustehokkaasti.

Laissa näkökulma tulisikin olla palvelujen järjestämisessä ja tuottamisessa mahdollisimman hyvin kuntalaisten tarpeita vastaaviksi. Tätä näkökulmaa tosin tukee lakiluonnoksen linjaus kaksikieliseksi kunnaksi muuttuvan kunnan mahdollisuudesta sopia joustavista kaksikielisyyden vaatimista järjestelyistä.

./..

Kunnanvaltuusto

§ 43

27.2.2013

74

Kunnanhallitus

§ 62

18.2.2013

106

Khall § 62

./..

Selvitysvelvollisuudesta, selvityspenusteista (ml. poikkeuspenteista) ja selvitysvelvollisuuden sisällöstä

Selvitysvelvollisuus on kattava, ja niiden kriteereistä esimerkiksi yhdyskuntarakenteen eheyttämisen tarve on penusteena järkevå, mutta ei suoranaisesti koske Pornaisten kuntaa sen maantieteellisestä sijainnista, asuintisuuntien hajaantumisesta, koosta ja alueellisesta painoarvosta johtuen.

Kunnan taloudellista tilaa koskeva selvityspenuste on yksioikoisen selkeå mutta ei riittävä. Siinä ei riittävällå tavalla oteta huomioon kuntien tulevaa velkakehitystä eikä pitkån tähtåimen talouden näkymåå.

Asukasmåårån suhteen ei ole olemassa yhtå tarkkaa optimaalista kuntakokoa. Nyt esitetty 20 000 asukasta on luonnoksessakin toisaalla ”alle”, toisaalla ”noin” maininnalla, mikä viittaa yksiselitteisen rajanvedon vaikeuteen. Pornainen on pystynyt runsaan 5 000 asukkaan kuntana tuottamaan palvelut mårårellisesti ja laadullisesti riittävinå ja hyvinå tähånkin saakka mm. laajan yhteistyön ja tiukan taloudenpidon turvin.

Työpaikkaomavaraisuuden merkitys selvityskriteerinå jää Pornaisten kunnan näkökulmasta vain pendelöintiin viittaavan runsauden mittariksi. Pornaisten alhainen työpaikkaomavaraisuus ei ole tarkoittanut huonoa verokertymåå tai korkeaa työttömyyttä – päinvastoin.

Selvityksen lopputuloksena tulisi selvityksen lisäksi syntyå myös yhdistymissopimus, joka on sisällöltään erittäin laaja. Aikataulullisesti jo yksinomaan laajuus muodostaa kuntien valmistelutyölle ja kuntarakennuudistuksen tavoitteiden toteutumiselle suuren haasteen. Pahimmillaan se voi johtaa jopa puutteellisiin selvityksiin ja suunnitelmiin.

Osakuntaliitosten osalta kunnan jåsenen merkitys hanketta ediståvånå tai eståvånå toimijana on suhteettoman suuri.

Poikkeuspenteen osalta todettakoon, ettå on hyvå sallia selvittåå myös muita, kuin esitettyjå kriteerit täyttåviä kuntaliitosvaihtoehtoja.

Lisåksi todettakoon, ettå valtioneuvostolle riittäisi nykyisen kuntajakolain mukainen toimivalta kuntajaon muuttamisessa.

Esityksen sisåltåmistå måråraajoista ja menettelyistå

Kuntien tulee tehdå yhdistymisselvitys ja mahdollinen yhdistymissopimus 1.4.2014 mennesså. Aikataulu on erittäin tiukka ottaen huomioon erityisesti poliittisen päätöksentekoon vaadittavan valmisteluajan.

./..

Kunnanvaltuusto	§ 43	27.2.2013	75
Kunnanhallitus	§ 62	18.2.2013	107

Khall § 62

./..

Eryteisesti § 6-8 toteuttaminen on aikataulullisesti vaikeaa. Kyseisissä kohdissa säädetään mm. asukkaiden kuulemis- ja osallistumismahdollisuuksista selvitystyöhön kunta- ja hallintolakien mukaisesti. Tämän lisäksi kunnan asukkaille ja muille jota asia koskee, on varattava mahdollisuus tehdä huomautus 30 päivän sisällä esityksen kuulutuksesta. Koska myös mahdollisesta yhdistymissopimuksesta on päätettävä samanaikaisesti, tulisi laissa tarkemmin täsmentää, että sen valmistelu tulisi aloittaa samanaikaisesti selvitystyön kanssa.

Yhdistymisavustuksien ehdoista ja määrästä

Pornaisten kunnalla ei ole huomautettavaa lakiluonnoksessa säädettävistä yhdistymisavustusten ehdoista sen sijaan määrien tulee vastata todellisia kustannuksia ja avustukset eivät saa olla pois kuntien muista valtionosuuksista. Myönteistä toki on, että valtio osallistuu myös yhdistymis selvityksistä syntyviin kustannuksiin. Yhdistymisavustuksia ei kuitenkaan saa sitoa 1.4.2014 olevaan aikarajaan. Näin yksinomaan jo siitä syystä, että yhdistymis selvitysten ja – päätösten aikataulu on epärealistisen tiukka. Se estäisi perusteellisen selvityksen laativia kuntia saamasta valtionkin tunnustamia tarpeellisia yhdistymisavustuksia.

Sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävien turvaamisesta sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennetta koskevien linjausten mukaisesti

Pornaisten kunta on järjestänyt sosiaali- ja terveystalunsa Paraslain säädännön mukaisesti (Mustijoen perusturva, isäntäkuntana Mäntsälä).

Tämän hetkisten linjausten (STM/Sotepol 13.12.2012) valossa näyttää siltä, että sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden laaja perustaso edellyttää kuitenkin vähintään noin 50 000-100 000 väestöpohjaa. Se tarkoittaa kaikkien KUUMA-kuntien osalta uuden toiminta-alueen muodostamista.

Kuntarakenteen tulee tukea sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden palvelurakennetta eikä se saa luoda lisärakenteita kuntatason ja erityistason väliin.

Jälleen kerran korostuu näiden eri muutoshankkeiden aikataulutus ja synkronoinnin tärkeys! Nyt ollaan tekemässä kuntalaisten peruspalveluihin liittyviä tärkeitä uudistuksia: kuntarakennelaki, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelurakennemuutos, valtionosuusjärjestelmän uudistus, kuntalaki sekä metropolihallinto ja -kaava, mitkä kaikki koskevat Pornaisten kuntaa.

./..

Kunnanvaltuusto	§ 43	27.2.2013	76
Kunnanhallitus	§ 62	18.2.2013	108

Khall § 62

./..

Kunnanjohtajan ehdotus:

Kunnanhallitus hyväksyy edellä olevan Pornaisten kunnan lausunnon ja esittää sen valtuustolle hyväksyttäväksi.

Tästä päätöksestä antaa lisätietoja kunnanjohtaja Markku Hyttinen, puh. 040 724 6907.

Kunnanhallituksen päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.

Kvalt § 43

Kunnanvaltuuston päätös:

Hyväksyttiin yksimielisesti.
